

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXXV.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

vitâ jucundius ipsâ accidere possit illis, qui omnia mala perpetuantur, qui amaritudinem infernalis exitii perpetuò degustant, quorum vita æterna mors est & supplicium æternum.

LXXIV. Succedit aliud apud Sanfordum, nobisque decimum & quartum argumentum, ab interminabili & nunquam interruptâ dolorum vehementissimorum continuatione, quod his verborum ornamentis format: *Quod si autem hoc ita non sit, ea tamen tormentorum in inferno continuatio est, ut requies nulla, neque diu neque noctu concedatur. Apoc. XIV. II. aut libertas ad peccandum. Quid igitur? Peccatum in inferno statuere non possumus, nisi illam de penarum mitigatione anilem stultitiam revocemus, de quâ Augustinus, Enchir. c. CX. CXII. penas damnatorum certis temporum intervallis existiment, si hoc iis placet, aliquatenus mitigari: etiam sic quippe intelligi potest, in iis manere ira DEI, hoc est, ipsa damnatio. Rectè Cyprianus, ad Demetr. (p. 150. ed. Bas. Anno MD XL.) Cremabit addictos ardens semper gehenna, & vivacibus flammis vorax pœna, nec erit, unde habere tormenta vel requiem possint aliquando, vel finem. Rectè etiam Bernhardus, de Dedic. Eccl. c. VI. (Serm. VI. in Ded. Templ. p. 399.) Si licet dicere, apud impios est, (DEUS) in dissimulatione, apud justos in veritate, apud angelos in felicitate, apud inferos in feritate suâ. Durum vobis sonat, quod feritatem dixi, ego verò & iram veveor & furorem. Furor itaque Dei, (verba sunt Sanfordi) in damnatos rotus effusus est, absque ullâ misericordia demonstratione ad pœnas eorum vel ex minimo mitigandas. Nervus collectionis hic est: Quicumque continuo exquisitissimi doloris sensu ita obruuntur, ut nec requiem unquam habeant, nec finem, illi animum ad peccandum adplicare, adeoque vitiosos committere actus non possunt. Sicut enim in hac vitâ tormentorum acerbitas & vehementia sensu quandoque hominem privat, quod exemplis eorum, qui pressi torturis & eculéo excruciatii fuerunt, docetur: ita in alterâ vitâ, ubi in stuporem redigi sensus haud poterunt, stupore certè intellectum & voluntatem opprimet doloris immanitas, ut fingere scelera & meditari blasphemias & moliri facinora nequaquam sint valitura. Jam verò damnatis perpetuus sine ullâ intermissione, isque acerrimus inuritur dolor. Apocal. XIV. II. & Esai. LXVI. vers. 24. Ergo.*

LXXV. Argumentum decimum quintum constituit auctori-

tas Doctorum Scholasticorum, de quibus ita Sanfordus: *At peccare, inquit, damnati possunt, etsi agere non possunt: habitu nimirum & voluntate, etsi in actum prorumpere ille habitus nequeat. Negare videtur Bonaventura, voluntatem in damnatis peccandi ullam esse. Mala voluntas in poenam, inquit, & bona voluntas in gloriam: si peccare possent damnati, crederet poena in infinitum. Nollent peccasse propter supplicii acerbiteriam & delectatio peccati jam omnis evanuit. Contra Lombardus: Queritur, inquit, quomodo non peccent damnati, quum malam habeant voluntatem? Quidam autumant, voluntatem illam non esse peccatum, sed supplicium tantum: alii verò peccatum esse fatentur, sed dicunt, non esse meritum supplicii, sed supplicium mali meriti, quod in vitam præcescit, ad quod ipse inclinatur. At non pro magistri acumine Lombardus nodum istum solvit. Peccati etenim merces mors, Rom. VI. 23. ita, peccatum, si prava damnatorum voluntas sit, & meritum quoque supplicii erit. Non animadvertit nimirum illud Apostoli, ubi nulla lex est, ibi nulla transgressio. Rom. V. vers. 13. Scholastici Theologi, quos magnos & ingeniosos homines appellat Apologia August. Confess. pag. 103. seculo post natum Christum duodecimo Scholasticas Cathedras occuparunt; quamquam Anno 930. hoc factum esse, Oratione de Usu & utilitate Locorum Communium scribat Mart. Chemnitius. Quamquam verò hi Theologi à sacrarum literarum normâ in nonnullis non parum recesserint, negari tamen nequit, Philosophica studia magnâ diligentia, magnoque simul successu excoluisse, atque hanc ipsam ob causam, eas in Theologia quæstiones & controversias, quæ sine adminiculo bonarum literarum feliciter decidi non possunt, accuratè elucidasse. Argumento est, quod è Doctoribus cum Pontificiis tum Evangelicis plerique, Theologiam Scholasticam eximie commendant, nec ad solidæ eruditionis culmen quemquam sine illius haud perfunctoriâ lectione eniti posse, graviter pronuncient. Melchior Canus, Locor. Commun. lib. II. c. I. p. 378. Non minima Scholasticæ auctoritas esse potest, quam parvi facere nemo sine fidei discrimine potest. D. Georg. Calixtus, Part. II. Gründl. Widers. Busch. c. V. p. 85. 336. Die Scholastici Theologi haben sich umb das studium Philosophiæ herrlich meritirt und was auf demselben von heydniſchen oder Mahumetanischen Philosophis gegen unsere Christliche Religion vermeintlich außgebracht werden wollen/ stattdich widerlegt/ auch viel schwere Theologische*

gische Quæstiones, welche sine adminiculo bonarum artium der Ge-
bühr nicht erörtert werden können/ wohl erklärt. Es bezeugen D. Hut-
teri zu Wittenberg und D. Gerhardi zu Jena aufgelassene weislauffrige
Loci Communes, genugsam / daß sie beide Patres und Scholasticos
gelesen / anziehen und der Wahrheit zu Steuer vielfältig gebrauchen.
Gisbertus Voërius, qui integrâ Dissertatione Theologiam Scho-
lasticam expendit, Part. I. Disput. Sel. pag. 26. *Scholastici terminos
& distinctiones multas, rebus alioquin obscurissimis & difficillimis elucidan-
dis, excogitarunt; quibus mirificè juvari ingenium & memoriam hominis,
& expeditissimè ac tutissimè mysteria multa Theologica explicari ac defen-
di, nemo inficias ibit, nisi solida Theologia ignarus.* Jam verò, Scho-
lasticos Theologos plerosque vel inclinare in eam sententiam,
vel defendere eandem: damnatos propriè & actualiter non
peccare, vel inde constat, quod Magistri ea fuit opinio, quam
cœteri plerumque sequuntur. Allegavimus §. XIII. & seqq.
eam in rem post P. Lombardum, Henricum Gorichem, Eust. Bo-
naventuram, Alb. Magnum, Thom. Aquinatem, Petrum de Pa-
lude, Joannem Scotum, Petrum de Aquilâ, & Thomam de Ar-
gentinâ, qui, quamquam in unâ alterâque hypothesi à se invicem
dissentiant, consensu tamen quodam affirmantem sententiam &
argumentis tuentur & ab objectionibus liberant. At verò tot tan-
tosque in Ecclesiâ veteri per plurima seculorum intervalla Docto-
res, conjuncto quasi studio, *ἐμὸν δὲ ἔργον* in errorem incubuisse, vero
nequaquam simile videtur.

LXXVI. Decimum & sextum argumentum ex negato pecca-
ti objecto procedit, apud Sanfordum: *Ubi nulla lex est, ibi nulla trans-
gressio est. Rom. V. 13. Legem verò post hanc vitam demortuis nullam impe-
ritare, quis ignorat? At degenerat, inquires, sive voluntas prava Lombardi,
sive voluntas Bonaventurae minimè recta, ab illâ primævâ rectitudine, in quâ
Adamus creabatur. Degenerat sanè, sed ita animalia degenerant etiam, que
tamen, quia sub lege minimè sunt, idè & peccatum nullum habere possunt.*
Habet hic argumentum & argumenti vindicias. Argumentum
hoc est: Ubi nulla lex est, ibi nulla transgressio est seu peccatum.
At in inferno nulla lex est. Ergo in inferno nulla transgressio est,
seu peccatum. Major constat partim effato Apostolico, Rom. V.
V. 13. *ἀμαρτία ἀκίνητος ἔστιν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν νόμος; non estimandum est, esse peccatum,*
ubi

liberum est lex:
etiam in I. Jo
igitur rectum
barur, partim
quam dicitur
ex fine legis, q
statem & Reip
honestas, neq
retur est ad
honestari, nun
jocere? part
libera, seu in
in non possunt
mò ne agere
Manet ergo
Quod si reg
quâ Adam
dicit Sanford
infringendo.
deviant potest
Ex quo patet
esse: Quis
tentione Div
latam esse, gr
peccatum esse
vel prohibere
queas. Pr
absolutâ in
dem imper
Paret autem
quam aut ve
mibus, ju
hominibus
creatâ perfe
proprietis
tem gerere